

(MARKING SCHEME)

SUBJECT (CODE NO. 017) (TIBETAN)

(CLASS X)

Time allowed 90 minutes

Maximum Marks: 40

Instruction: 1. Section A ( Reading Comprehension-2 passages.

2. Section B ( Grammar and Writing)

3. Section C ( Literature)

Attempt 40 questions out of total 50 questions in the question papers.

(Section–A: Reading Comprehension)

ཀཱཱེ བཤེས་སྤྲིངས་ལས་ཁྲི་བ་ ༡༥ ལ་ལན་ངོས་འཛིན་གྱིས་། ཁྲི་ལན་རེར་ཨང་ ༡ ཡོད། 15x1=15

ཤམ་གསལ་བརྗོད་བ་སློབ་སྦྱོང་གི་ཤེས་བྱ་ལྟེ་བུ་ལོན་ཐོབ་ས་ཤིག (Passage - I)

༡། བཤེས་སྤྲིངས་ནི་དཔལ་མགོན་འཕགས་པ་སྐྱུ་གྲུབ་ཀྱིས་རྒྱལ་པོ་བདེ་སྲོད་བཟང་བར་སྤྲིངས་པའི་ཡི་གེ་ཞིག་རེད། དེའི་བརྗོད་བྱ་ནི་སྤྲེལ་བྱ་གསུམ་གྱི་ལས་གྱི་རྣམ་གཞག་སྤྲིང་བསྐྱུས་སུ་སྦྱོབ་པ་ཞིག་རེད། ཐོག་མར་རང་རྒྱུ་ལྡན་དུ་བསྐྱེད་པར་སྤྲིང་བའི་སྤྲེལ་བ་སྲོང་དགོས་དོན་དང་། ཚད་མེད་བཞི་ལ་རྟེན་ལྡན་བྱང་སེམས་སྲོང་དགོས་པ། སྤྲིང་འདྲིལ་རྟེན་ལོར་ལ་མ་ཆགས་པར་འཕགས་པའི་ལོར་ཉམས་སུ་གྲང་ཚུ། དེ་ཡང་འཕགས་ལོར་བརྒྱུད་ཡོད་ཚུལ། གཞན་གཞོན་གཞི་དང་བཅས་པ་སྲོང་བའི་ཚུལ་ཁྲིམས་ལ་སྲོང་དགོས་དོན། འདྲིལ་རྟེན་པའི་ལོར་ལ་ཚོག་ཤེས་ན་སྤྲེལ་བསྐྱེད་ཀྱི་རྒྱ་མཚོར་སྤྲིང་བའི་སྤྲེལ་བ་སྲོང་དགོས་པ། འདྲིལ་རྟེན་གྱི་ཁྲིམས་ལ་སྲོང་དགོས་པ། མཛའ་མོ་ལྟ་བུ། བཟང་མོ་ལྟ་བུ་གསུམ་གྲང་ཞིང་། གཤེད་མ་ལྟ་བུ་དང་། རྗེ་མོ་ལྟ་བུ་དང་། ཚོམ་རྒྱན་ལྟ་བུའི་ཁྲིམས་ལ་སྲོང་དགོས་པ་སོགས་སོ།

- 1) བཤེས་སྤྲིངས་དེ་སྤྲེལ་བྱ་སྤྲིང་ཆེད་དུ་མཛའ་བ་ཡིན་ནམ།
  - 1) དཔལ་མགོན་འཕགས་པ་སྐྱུ་གྲུབ་ཀྱིས་རྒྱལ་པོ་བདེ་སྲོད་བཟང་བོའི་ཆེད་དུ་མཛའ་བ་ཞིག་རེད།
- 2) བཤེས་སྤྲིངས་ཀྱི་དོན་གང་ཡིན་ནམ།
  - 4) དཔལ་མགོན་འཕགས་པ་སྐྱུ་གྲུབ་ཀྱིས་རང་གི་མཛའ་བཤེས་བདེ་སྲོད་བཟང་བོ་ལ་བཏང་བའི་ཡི་གེ་ལ་ཟེར།
- 3) སྤྲེལ་བ་སྲོང་དགོས་དོན་གང་ཡིན་ནམ།
  - 1) དཔལ་མགོན་འཕགས་པ་སྐྱུ་གྲུབ་ཀྱིས་སྤྲིང་མི་དགོས་པའི་ཆེད་དུ་རེད།
- 4) བྱང་སེམས་སྲོང་དགོས་པའི་ལོར་ལ།
  - 2) བདུན་ཡོད།

- 5) ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱི་དོན་གང་ཡིན་ནམ།
  - 1) གཞན་གཞོན་གཞི་དང་བཅས་པ་སློང་ན་ཚུལ་ཁྲིམས་ཟེད།
- 6) འཇིག་རྟེན་པའི་འོར་ལ་ཚོགས་ཤེས་ནི་.....།
  - 1) འོར་གྱི་ནང་ནས་ཚོགས་ཤེས་པ་ཆེ་ཤོས་དེ་ཡིན།
- 7) སྤང་དགོས་པའི་གྲོགས་པའི་བྲིས་ཐབ་གསུམ་ནི།
  - 2) གཤེད་མ་ལྟ་བུ། རྗེ་མོ་ལྟ་བུ། ཚོམ་རྒྱན་ལྟ་བུ་གསུམ་ཡིན།
- 8) བྲགས་པ་ཉམས་པའི་རྒྱ་གཞི་ཡོད་དམ།
  - 3) ལྷག་ཡོད།
- 9) ཚངས་པ། འོད་གསལ། དག་རྒྱས། འབྲས་བུ་ཆེ་བ་བཞི་གང་ཡིན་ནམ།
  - 1) འདི་བཞི་བསམ་གཏན་བཞི་ཡིན།
- 10) སྐྱིབ་པ་ལྟ་གང་དག་ཡིན་ནམ།
  - 2) བོད་འགྲོད། གཞོད་སེམས། རྒྱགས་པ། གཉིད། འདོད་འདུན། ཐེ་ཚོམ་བུ་ལྟ་ཡིན།
- 11) དད་བཙོན་བྲན་པ་ཉིང་འཇིག་ཤེས་རབ་ནི་.....ལྟ་ཡིན།
  - 3) ཚོས་མཚོགས་ལྟ་.....།
- 12) མི་ཡི་སྐྱུག་བསྐྱེད་གཙོ་ཆེ་བ་.....ཡིན།
  - 3) སྐྱེས་དགའ་ན་འཆི་བཞིའི་སྐྱེག་བསྐྱེད་རྣམས།
- 13) ལས་འབྲས་ལ་བསྐྱེད་པ་མེད་པ་ཡིན་པ་དེས་པ་བརྟེན་ན་.....ཡིན།
  - 2) འཇིག་རྟེན་པའི་ཡང་དག་པའི་ལྟ་བ།
- 14) བརྗོད་བྱ་བསྐྱེད་པ་གསུམ་ནི།
  - 3) ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱི་བསྐྱེད་པ། ཤེས་རབ་ཀྱི་བསྐྱེད་པ། ཉིང་འཇིག་གྱི་བསྐྱེད་པ།

༡༡། སེམས་ཅན་དུག་གསུམ་དབང་གིས་སྲིད་ཅེ་ནས་མནར་མེད་དང་མནར་མེད་ནས་སྲིད་ཅེ་བར་རང་དབང་མེད་པར་  
 འཁོར་བའི་འཁོར་བར་སྐྱབ་བསྐྱབ་སྐྱབ་བསྐྱབ་མ་གཏོགས་བདེ་བ་སྐྱ་ཅམ་མེད་པ་ཡིན། བདེ་བའི་རྒྱ་ཚོགས་བསམ་གྲིམ་  
 སྲོང་ཉེ་དགོ་བ་སྐྱབ་དགོས་པ་ཡིན། དགོ་བ་སྐྱབ་པར་འགལ་རྒྱུ་ཉེ་གྲགས་པ་ཉམས་པའི་རྒྱ་དུག་སོགས་སྐྱ་ཚོགས་ཡོད་  
 པའི་རྒྱ་དུག་ནི། ཇི་སྐད་དུ། །རྒྱན་པོ་འབྱེད་དང་དུས་ལ་བལྟ་བ་དང་། །ལེ་ལོ་སྤྲིག་པའི་ཕྱོགས་ལ་བརྟེན་པ་དང་།  
 །ཆང་དང་མཚན་མོ་རྒྱ་བ་དན་སོང་བ། །ཞེས་གསུངས་པས་དེ་དག་སྲོང་བ་བྱ་དགོས། །ཁ་ཟས་ནི་ལྟོག་སྒྲོམ་ནད་ཀྱི་  
 རླུན་དུ་འདུ་ཤེས་བྱ་དགོས་པ་ལས་ལུས་རྒྱགས་པ་དང་བསྐྱབས་པའི་ཕྱིར་དུ་ཟ་མི་དུང་ཞིང་བཟའ་བུང་ལ་ཚོད་རན་  
 པ་བྱ་དགོས། བཟའ་བུང་ནི་ལུས་གནས་མཚག་པའི་ཕྱིར་ཡིན་པ་ཤེས་སེམས་དགོས། སྤྱི་བུའི་ཚེ་ནི་མི་རྟག་རྒྱུའི་རྒྱ་བུར་  
 དང་རྒྱུའི་ཟེལ་བ་ཡིན་པ་ཤེས་ཉེ་འཁོར་བ་སྤྱིང་པོ་མེད་དེ་ལ་ཡིད་འབྱུང་བ་བྱ་དགོས། མི་རྣམས་མ་སྐྱབ་པའི་ལྷལ་དུ་  
 གནས་པ་དང་། སྤྱིས་བྱ་དམ་པར་བརྟེན་པ། དགོ་བར་ལེགས་པ་སྒྲོན་པ། རང་གིས་བསོད་ནམས་གསོག་པར་འབད་  
 པའི་གདམས་ངག་སྤྱི་འཁོར་ལོ་བཞིའི་གདམས་ངག་ལ་གནས་དགོས་སོ།

- 15) འཁོར་བའི་གོ་དོན་གང་ཡིན་ནམ།
  - 1) ལས་ཉོན་གཉིས་ཀྱི་དབང་གིས་སྲིད་ཅེ་ནས་མནར་མེད་དང་མནར་མེད་ནས་སྲིད་ཅེ་བར་འཁོར་ལ་ཟེར།
- 16) སེམས་ཅན་འཁོར་བར་བྱམས་པའི་རྒྱུའི་གཙོ་བོ་གང་ཡིན་ནམ།
  - 3) སེམས་ཅན་དུག་གསུམ་དབང་གིས་འཁོར་བར་བྱམས་པ་ཡིན།
- 17) རྒྱན་པོ་འབྱེད་། དུས་ལ་བལྟ་བ། །ལེ་ལོ་ སྤྲིག་ཕྱོགས་ལ་བརྟེན་པ། །ཆང་འབྱུང་། མཚན་རྒྱ་བཅས་པས་གང་བསྐྱབ་ཉམ།
  - 1) གྲགས་པ་ཉམས་པའི་རྒྱ་དུག་བསྐྱབ་པ་ཡིན།
- 18) བཟའ་བུང་བསྐྱབ་དགོས་དོན་གང་ཡིན་ནམ།
  - 3) བཟའ་བུང་ནི་ལུས་གནས་མཚག་པའི་ཕྱིར་ཡིན་ལོ།
- 19) འཁོར་ལོ་བཞིའི་གདམས་ངག་ལ་གནས་ན་པན་ཐོགས་གང་ཡིད་དམ།
  - 2) འཁོར་ལོ་བཞིའི་གདམས་ངག་ལ་གནས་ན་དགོ་བའི་ཚོས་སྐྱབ་བྱུབ་པ་ཡིན།

(Section-B)

ཁ། སྐུམ་རྩ་ལས་རི་བ་ ༡༥ ལ་ལན་དོས་འདྲིན་གྱིས། རི་ལན་རེར་ཨང་ ༡ ཡོད། 15x1=15  
 (རི་བའི་འོག་དུ་རི་ལན་འགྲིག་པ་གཅིག་དང་ལོར་བ་གསུམ་ཡོད་པ་ལས་སྒོ་བ་མ་ཚོས་འགྲིག་པ་དེ་དོས་འདྲིན་དགོས།)

- 1) སྐད་རང་དབང་ཅན་ཟེར་དོན་ནི།
- 2) རྗེས་འདྲུག་ལ་མ་ལྟོས་པར་སྐད་གང་ཞིག་རང་དབང་གིས་བརྒྱབ་ཚོག་པའི་སྐད་ལ་ཟེར།

- 2) སྲད་གཞན་དབང་ཅན་ཟེར་དོན་གང་ཡིན་ནམ།
  - 1) སྲད་གང་ཞིག་རྗེས་འཇུག་དང་བསྐྱུན་ནས་བརྒྱབ་དགོས་པ་ལ་ཟེར།
- 3) ཞེ་སྐྱ་ཅ་བའི་འཇུག་ཡུལ་ནི།
  - 3) དགར་བརྒྱན་ཡིན། |
- 4) དང་སྐྱས་འཇུག་ཡུལ་.....།།
  - 3) ལྡ་ཡོད།
- 5) དེ་སྐྱ་ལ་འཇུག་ཡུལ་ཅ་བའི་.....།
  - 2) དགུ་ཡོད།

ཡང་ན།

- 6) དེ་སྐྱའི་འཇུག་པ་དགུ་ལས་དངོས་པོའི་དབང་དུ་བྱ་ཡོད་དམ།
  - 3) བཞི་ཡོད།
- 7) སི་རུའི་ཞལ་ལྷང་གི་སྐུམ་ཅུ་བའི་སྐུམ་ལྷགས་ཚོམ་མཛད་དམ།
  - 2) དུལ་ཅུ་རྣམས་རྟ་ཁས་མཛད་པ་ལྟེད།
- 8) གང་སྐྱ་ཟེར་ན་.....།
  - 1) སྐྱ་སྐྱ་ལྟེད།
- 9) རྒྱལ་ཁབ་ཚང་མའི་ནང་ནས་པོད་ནི་མཐོ་སྐང་ཞིག་རེད་ཅེས་པ་ནི།
  - 2) དགར་བའི་སྐྱ་ལྟེད།
- 10) ལུ་ལོ་རྒྱ་ཞེས་པ་ལེགས་སྐྱར་གྱི་སྐྱད་དོད་དུ་པོད་སྐྱད་དུ་.....།
  - 2) པོ་རྟགས་ལ་ཟེར།
- 11) ལྷོ་བ་སྐྱོངས་གྱིས་ཤིག་དང་། ཞེས་པ་ནི་.....།
  - 4) དང་སྐྱ་གདམས་ངག་ལ་ཟེར།
- 12) རོ་བ་དེ་འདེགས་རྒྱས་སམ་ཞེས་པའི་ཤི་ཚིག་དེ་ནི་.....།
  - 2) དེ་སྐྱ་གཞན་གྱི་བའི་དངོས་པོ་ལྟེད།
- 13) གཤམ་གྱི་བདག་སྐྱ་མ་ཡིན་དེ་དོས་འཛིན་གྱིས།
  - 3) མ་བྱུན།

- 14) སློབ་སྦྱོང་གི་དགོས་པ་ཤེས་.....སློབ་སྦྱོང་ལ་བརྟེན་པ་བྱས། བར་སྦྱོང་སྐོང་ས།  
 1) ཉེ།
- 15) འདབས་ཆགས་འཛོལ་མོ་གསུང་སྐད་སྟུན་ཤོས་ཟེར་བའི་སྐབས་ཀྱི་དགར་ཚོས་གང་ཡིན་ནམ།  
 4) གསུང་སྐད།
- 16) དགུན་དུས་བོད་དུ་ཁ་བ་མང་པོ་འབབ་ཅེས་པ་དང་སྐྱ.....ཡིན།  
 2) ཚོ་སྐབས།  
 ཡང་ན།
- 17) སྤྱི་སྤྱི་བྱེ་བྲག་ལ་འཇུག་པའི་དཔེར་བརྗོད་ནི།  
 1) སྤྱི་སྤྱི་བྱེ་བྲག་ལ་འཇུག་གང།
- 18) ཁྱོད་ཀྱི་མིང་ལ་.....བྱ་བ་ཡིན་ནམ།  
 3) རི་སྐད།

(Section-C: Literature)

གཤམ་ མཛད་ནམ་ལས་འབྲི་བ་ ༡༠ ལན་ངོས་འཛིན་གྱིས། འབྲི་ལན་རེར་ཨང ༡ རེ་ཡོད། 10x1=10

- 1) མཛད་ནམ་ལེའུ་གཉིས་པའི་མཚན་བྱང་དུ་.....བཀོད་ཡོད་པ་རེད།  
 2) བྱང་ཚུབ་འཚོལ་བ་ཞེས།
- 2) ལ་གོང་ས་མཚོག་དགུང་ལོ་ག་ཚོད་ཐོག་སློབ་སྦྱོང་དབུ་འཇུགས་གནང་ཡོད་དམ།  
 4) དགུང་ལོ་དུག་ནས་དབུ་འཇུགས་གནང་ཡོད།
- 3) བོད་ཀྱི་གནའ་སློལ་སློབ་སྦྱོང་གནང་བར་ཕན་ཐོགས་གང་ཡོད་ཅེད་གསུངས་སམ།  
 3) བསམ་སློའི་ཚུ་ཚད་མཐོན་པོ་དང་སྦྱོད་པ་བཟང་པོ་ཡོང་བར་ཕན་ཐོག་ཡོད།
- 4) རིག་གནས་རྒྱུང་བ་ལྗ་ངོས་འཛིན་གྱིས།  
 2) རྒྱུ་སྐད། རྐང་ཅིས། མཛོན་བརྗོད། ལྷོ་སྦྱོར། ལྷན་པག་དང་ལྷ་རེད།
- 5) ལན་དོན་རིག་པ་ལྷ་གང་དག་རེད་དམ།  
 4) བར་བྱིན། དབུ་ལ། འདུལ་བ། ཚོས་མཛོན། ཚད་མ་དང་ལྷ་རེད།
- 6) བརྒྱ་བ་ར་མི་ཉ་ཞེས་པ་བོད་སྐད་དུ་གང་ཟེར་རམ།  
 1) ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་ལོལ་ཉ་བྱིན་པ་ཟེར་བ་རེད།

- 7) ལ་ལོང་ས་མཚོག་ནས་དགུང་ལོ་ག་ཚོད་ཐོག་མཚན་ཉིད་རིག་པའི་སློབ་སྦྱོང་དངོས་གནང་འགོ་ཚུགས་སམ།
  - 4) ལ་ལོང་ས་མཚོག་ནས་དགུང་ལོ་བཅུ་གཉིས་ཐོག་དབུ་ཚུགས་གནང་བ་རེད་
- 8) འགྲེལ་བ་དོན་གསལ་ཟེར་བ་གང་གི་འགྲེལ་བ་རེད་འདུག་གམ།
  - 1) ཤེ་རབ་ཀྱི་ས་ལོལ་ཏུ་ཕྱིན་པའི་འགྲེལ་བ་རེད།
- 9) ཐོད་ཀྱི་ཕྱོགས་བཞིའི་བྱམ་མཚེས་རྒྱལ་ཁབ་རེད།
  - 1) འར་དུ་རྒྱ་ནག་ ལྷོ་དུ་རྒྱ་གར། ལུབ་དུ་ཨ་མ་ལྷ་ནིས་ཐན། ལྷང་དུ་སོག་པོ་དང་བཞི་རེད།
- 10) ཐོད་ཀྱི་མི་འཐོར་ནས་བརྒྱ་ཆ་ག་ཚོད་བྲུ་བཅུན་ཡིན་ནམ།
  - 1) བརྒྱ་ཆ་བཅུ་བྲུ་བཅུན་རེད།
- 11) ལ་ལོང་ས་མཚོག་གི་དགུན་ཁའི་བཞུགས་ཡུལ་ཐོ་བྲང་ནི།
  - 3) ཐོ་བྲང་ནོར་བུ་སྤྱིང་ཁ་ཡིན།
- 12) ཐོ་བྲང་ཐོ་ཏུ་ལ་དུས་རབས་ག་དུས་བཞེངས་སམ།
  - 4) དུས་རབས་བདུན་པའི་སྐབས་སུ་བཞེངས་བ་རེད།
- 13) ཐོ་བྲང་ནོར་བུ་སྤྱིང་ཁ་དེ་སྤུས་བཞེངས་སམ།
  - 1) ཐོ་བྲང་ནོར་བུ་སྤྱིང་ཁ་ནི་རྒྱལ་མཚོག་སྐུ་ཐོང་བདུན་པས་བཞེངས་གནང་བ་རེད།

སར་སྐྱེལ། the end